UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost ranog srednjeg vijeka				
Šifra/kod	FIL HUM 115	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ljiljana Ševo			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Arhitektura i likovne umjetnosti (slikarstvo, skulptura, umjetnički obrt) kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog razdoblja (4–11. st.) u povijesnom kontekstu. Pregled najvažnijih spomenika, stilski razvoj, osvrt na domaću kulturnu baštinu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata s osnovnim problemima umjetnosti od početka 4. do početka 11. stoljeća, razumijevanje osnovne problematike umjetnosti kasne antike i ranog srednjeg vijeka u historijskom kontekstu, s naglaskom na novim istraživanjima i promjenama u shvaćanju stila; razlikovanje historijskoumjetničkih i stilskih te historijskih kategorija i termina.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Kriza Carstva i njen odraz u umjetničkom stvaralštvu
2.	Umjetnost 3. vijeka
3.	Umjetnost Konstantinovog doba
4.	Imperijalna umjetnost u hrišćanskom kontekstu
5.	Umjetnost Teodosijevog i doba Gale Placidije
6.	Spemenici Justinijanovog doba u Raveni i Rimu
7.	Spomenici Justinijanovog doba u Konstantinopolju i u Maloj Aziji Umjetnost Iraklijevog vremena
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Evropska umjetnost od kraja 6. do kraja 8. vijeka
10.	Umjetnost u Irskoj i Engleskoj u 7. 8. i 9. vijeku
11.	Stvaralaštvo u doba Karla Velikog
12.	Karolinško slikarstvo
13.	Karolinško zlatarstvo Karolinške slonovače
14.	Otonsko zidno slikarstvo Iluminacija otonskih rukopisa
15.	Otonske slonovače Otonska skulptura u metalu i drvetu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td></td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Način ocjenjivanja: prisustvo na nastavi, pismena provjera znanja (7. sedmica), pismena provjera znanja (15. sedmica), usmena provjera znanja.

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Gerke, Fridrih (1973) Kasna antika i rano hrišćanstvo. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo. 2. Kubah, Erih, Viktor H. Elbern (1973) Karolinška i otonska umjetnost. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo. 3. Snyder, James (2006) Art of the Middle Ages. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall. 4. Vercone, Paolo (1973) Od Teodoriha do Karla Velikog. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo
	Dodatna 1. V. Sekules, (2001) Medieval Art. Oxford University Press. 2. Grabar, (1966) Le premier art chretien. Paris, Gallimard. 3. Grabar, (1966) L'age d'or de Justinien. Paris, Gallimard. (=A. Grabar, (1967) The Golden Age of Justinian, from the death of Theodosius to the rise of Islam, New York) 4. Л. Мирковић, (1974) Иконографске студије. Нови Сад, Матица Српска. 5. The Age of Spirituality, (1978) ed. by E. Kitzinger. New York, Metropolitan Museum of Art
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost Bizanta				
Šifra/kod	FIL HUM 113	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ljiljana Ševo			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2	seminar:	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje s najvažnijim ostvarenjima bizantske umjetnosti od Vl do XV stoljeća u oblasti arhitekture, monumentalnog i minijaturnog slikarstva i sitne plastike.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ovladavanje sadržajima i oblicima izraza istočne crkve te osposobljavanje studenata za uočavanje sličnosti i razlika između umjetnosti zapadnog kršćanstva i Bizanta.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Istorijski i društveni okviri vizantijske umjetnosti
2.	Polja umjetničke djelatnosti u Vizantiji
3.	Likovne tehnike vizantijske umjetnosti Uticaj ideja na likovno stvaralaštvo
4.	Vizantijska arhitektura
5.	Vizantijska umjetnost epohe ikonoklazma
6.	Stvaralaštvo u Vizantiji u razdoblju Renesanse Makedonaca
7.	Vizantijska umjetnost epohe Komnina Umjetničko stvaralaštvo Vizantije u doba Paleologa
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Postvizantijska umjetnost
10.	Spomenici izrađeni pod vizantijskim uticajima u Južnoj Italiji, na Siciliji, u Veneciji
11.	Vizantijska umjetnost na prostoru današnje Bugarske
12.	Vizantijska umjetnost na području današnje Srbije i Crne Gore
13.	Vizantijska umjetnost na prostoru današnje Rumunije
14.	Umjetnost predmongolske Rusije
15.	Umjetnost u Rusiji nakon mongolskih osvajanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td></td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Način ocjenjivanja: prisustvo na nastavi, pismena provjera znanja (7. sedmica), pismena provjera znanja (15. sedmica), usmena provjera znanja.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

1. Bošković, Đorđe (1976) Arhitektura srednjeg veka. Beograd, Naučna knjiga.
2. Grabar, Andre (1969) Vizantija. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.
3. Grabar, Andre (1969) Srednjovekovna umetnost Istočne Evrope. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.
4. Snyder, James (2006) Art of the Middle Ages. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.</td></tr>
</table>

	5. Х. Келер (1970) Римско царство. Нови Сад, Братство и јединство.
	Dodatna 1. Cormack, Robin (2000) Byzantine Art. New York, Oxford University Press. 2. В. Н. Лазарев (2004) Историја византијског сликарства. Београд, Глобосино, str. 87-122. 3. Krautheimer, Richard (1986) Early Christian and Byzantine architecture. Middlesex, England, Harmondsworth; New York, Penguin Books (4th ed.) 4. Lowden, John (1997) Early Christian & Byzantine art. London, Phaidon. 5. Rice, David Talbot (1963) Art of Byzantine Era. New York, Frederick A. Praeger. 6. Ж. Диби (2001) Уметност и друштво у средњем веку. Београд, Клио.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u ikonologiju				
Šifra/kod	FIL HUM 132	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2	seminar: 1	vježbe:		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Komunikologijske i ikonologijske odlike pojedinih historijskih, kulturnih i stilskih razdoblja, te vjerskih učenja politeističkih i monoteističkih religija. Određenje komunikologijskog sistema pojedinih religija koji postaje bitni element likovnog izraza.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razvijanje sposobnosti studenata za samostalno promatranje i analizu likovnog djela s aspekta razumijevanja sadržaja djela, likovne poruke i komunikologijskog procesa u kontekstu razvoja društva. Upoznavanje studenata sa ustaljenim zakonitostima uobličenja slikovne poruke, sa strukturom „slike“ te funkcijom ornamenta i simbola u složenom komunikologijskom procesu. Upoznavanje s „procesom“oblikovanja (nastajanja) likovnog djela s ikono odlikama, te s metodologijom analize likovnog djela. Iznalaženje zajedničkih semiotičkih odlika „slike,“ odnosno kipa ili kompozicije u reljefu. Analiza elemenata „slike“ s aspekta semiotike: znak, simbol, ornament i kod. Određenje funkcije slike (u opće smislu riječi), ikone, kipa i reljefa u kontekstu razvoja društva u određenom vremenskom razdoblju. Istraživanje odlika „likovnog govora“ i zakonitosti njegovog uobličenja u kontekstu razvoja društva. Problem „subkonotacije“ u strukturi i poruci likovnog djela. Analiza komunikologijskog procesa u kontekstu odnosa pojedinca prema društvu i promatrača (gledatelja) prema likovnom				

	umjetniku.
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod (historija umjetnosti kao humanistička disciplina), Tumačenje optičkih simbola**
2.	**Ikonologija i ikonografija**
3.	**Riječ i slika**
4.	**Ikonografska topografija i topologija**
5.	**Ikonografske metode**
6.	**Ikonografija: teoretski dio**
7.	**Ikonografija: praktični dio**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Rana historija čovjeka u dva ciklusa Pjera di Kozima**
10.	**Starac Vrijeme**
11.	**Slijepi Kupidon**
12.	**Neoplatonistički pokret u Firenci i sjevernoj Italiji**
13.	**Neoplatonistički pokret i Mikelanđelo**
14.	**Bizantska ikona, Predstave poslanika Muhameda a.s. u minijaturi**
15.	**Ponavljanje**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Referat	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Erwin Panofsky, *Ikonološke studije : humanističke teme u renesansnoj umetnosti*. Beograd, Nolit, 1975.

	2. Erwin Panofsky, „Povijest umjetnosti kao humanistička disciplina“, u: *Život umjetnosti*, XII, Zagreb, 1971. 3. Roelof van Straten, *Uvod u ikonografiju: teoretske i praktične upute*. Zagreb, Institut za povijest umjetnosti, 2003. 4. Ivančević, Radovan. “Uvod u ikonologiju.” U: Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva. Zagreb, 2000. 5. Bialostocki, Jan. “Iconography and Iconology.” U: Encyclopedia of World Arts. McGraw-Hill. New York, 1963. Vol. VII, str. 769-785. 6. Wittkower, R. „Tumačenje optičkih znakova.” Prijevod u čas. Život umjetnosti, br. 48-49, 1991. 7. Benz, Ernst. *Duh i život istočne crkve*, Sarajevo, Svjetlost, 1991., 9-21, 123-130, 215-217, 222-223. 8. Gruber, Christiane. “Between Logos (Kalima) and Light (Nur): Representations of the Prophet Muhammad in Islamic Painting”. u: *Muqarnas: An Annual on the Visual Culture of the Islamic World*, XXVI, 2009., 229-262.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Islamska umjetnost II				
Šifra/kod	FIL HUM 218	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	IV	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Sri. 14:00-16:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: vježbe: 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet obuhvata islamsku umjetnost od dolaska Mongola na područje Bliskog Istoka te njihovim zauzimanjem Bagdada 1258. godine, kada skoro istovremeno na velika vrata historije ulazi nova dinastija Osmanlija. Student se upoznaje sa stvaralaštvom Osmanlija, Mogula i Safavida, ali i s modernim i savremenim tendencijama u islamskoj umjetnosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje s djelima islamske umjetnosti i arhitekture u periodu od 13. stoljeća pa sve do danas. Predstaviće se različiti vidovi islamske umjetnosti kao što su arhitektura, keramika, kaligrafija, umjetnost tekstila i metala, te umjetnost ukrašavanja rukopisa. Predviđen je kratak uvid u historijska zbivanja i društvene okolnosti koje su uticale na razvoj umjetnosti.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historija Mogula
2.	Arhitektura Mogula
3.	Mogulska minijatura
4.	Historija Safavida
5.	Arhitektura Safavida
6.	Safavidska minijatura i umjetnost tepiha
7.	Sarajevski fragmenti safavidskih tepiha
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Historija Osmanlija
10.	Osmanska arhitektura
11.	Mimar Sinan i Bosna
12.	Osmanska minijatura, Nasuh Matrakči
13.	Savremena islamska umjetnost
14.	Fatamorgana islamske umjetnosti
15.	Ponavljanje
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Referat</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Polusemestralna pismena provjera</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završna usmena provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Islamska umjetnost i arhitektura (2010) Markus Hattstein i Peter Delius (ur.). Sarajevo, Libris, 453-593. 2. Sheila S. Blair i Jonathan M. Bloom, „The Mirage of Islamic Art: Reflections on the Study of an Unwieldy Field“, *The Art Bulletin*, 85:1 (Mar., 2003), 152-184.

	(Sheila S. Blair i Jonathan M. Bloom (prev. Aida Abadžić Hodžić), „Fatamorgana islamske umjetnosti: Razmišljanja o proučavanju jedne opsežne oblasti (I)“, *Novi Muallim,* 36 (2008), 43-53;Sheila S. Blair i Jonathan M. Bloom (prev. Aida Abadžić Hodžić), „Fatamorgana islamske umjetnosti: Razmišljanja o proučavanju jedne opsežne oblasti (II)“, *Novi Muallim,* 37 (2008), 61-74; Sheila S. Blair i Jonathan M. Bloom (prev. Aida Abadžić Hodžić), „Fatamorgana islamske umjetnosti: Razmišljanja o proučavanju jedne opsežne oblasti (III)“, *Novi Muallim,* 38 (2008), 88-96; Sheila S. Blair i Jonathan M. Bloom (prev. Aida Abadžić Hodžić), „Fatamorgana islamske umjetnosti: Razmišljanja o proučavanju jedne opsežne oblasti (IV)“, *Novi Muallim,* 39 (2008), 103-116.) 3. Ebba Koch, “The Hierarchical Principles of Shah Jahani Painting,” u: Ebba Koch , *Mughal Art and Imperial Ideology : Collected Essays* (Oxford University Press, 2001): 130–143. 4. Michael Franses, “A Museum of Masterpieces, Safavid Carpets in the Museum of Islamic Art, Qatar“, u: *Halı*. Issule 155, 1-37. 5. Zeynep Ahunbay, “Djela graditelja Sinana: za Bosnu i za osmanske državnike bosanskog porijekla“, u: *Baština,* V, Sarajevo: 231-247. 6. Gülru Necipoğlu, “Portrait of the Divine Maestro”, u: Gülru Necipoğlu, *The Age of Sinan*. 2011, 127-152.
	Dodatna 1. Brend, Barbara (1991) Islamic Art. Cambridge, Harvard University Press. 2. Mozzati, Luka (2010) Islamska umjetnost : arhitektura, slikarstvo, kaligrafija, keramika, stakla, tepisi. Sarajevo : Zagreb, Šahinpašić; Beograd, Karupović. 3. Rice, David Talbot (1968) Islamska umetnost. Beograd, Jugoslavija.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine				
Šifra/kod	FIL HUM 421	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta biće stavljen akcent na islamsku kaligrafiju u Bosni i Hercegovini.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Približiti studentima historiju islamske kaligrafije u Bosni i Hercegovini.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Stilovi u kaligrafiji**
3.	**Kaligrafi, derviši i kraljevi**
4.	**Duhovna poruka islamske kaligrafije**
5.	**Fenomenologija islamske umjetnosti**
6.	**Islamsko knjigovestvo**
7.	**Ebru umjetnost**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Islamska kaligrafija kod Osmanlija i Turaka**
10.	**Islamska kaligrafija u BiH**
11.	**Kaligrafska scena Sarajeva u 18. stoljeću**
12.	**Fadil-paša Šerifović**
13.	**Rakim ef. Islamović i Alija ef. Faginović**
14.	**Ešref ef. Kovačević**
15.	**Ponavljanje**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Referat	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Hadžimejlić, Ćazim. *Umjetnost islamske kaligrafije*. Sarajevo, Sedam, 2009., 67-103, 121-183.

	2. Hadžimejlić, Ćazim. *Umjetnost islamskog knjigovestva*. Sarajevo, Sedam, 2011., 24-111. 3. Hadžimejlić, Ćazim. *Ebru : Umjetnost slikanja na vodi*, Sarajevo, Sedam, 2014., 19-29, 55-113. 4. Seyyed Hossein Nasr, *Islamska umjetnost i duhovnost*, prev. Edin Kukavica (Sarajevo, Lingua Patria, 2005.) [*Islamic art and spirituality*, 1987.], 29-47. 5. Schimmel, Annemarie. *Kaligrafija i islamska kultura*, Sarajevo, Ibn Sina, 2014., 31-171. 6. Valérie Gonzalez, *Shvaćanja islamske estetike, vizualne kulture i historije*, prev. Nevad Kahteran (Sarajevo, Kult B, 2006.). 7. D. Fairchild Ruggles, *Islamic Art and Visual Culture: An Anthology of Sources*. Wiley-Blackwel, 2011., 31-49.
	Dodatna 1. Dervišević, Haris. "Sarajevski kaligrafski kružok između 1878. i 1918.", u: *Savremene percepcije kulturnog naslijeđa Austro-Ugarske u Bosni i Hercegovini*, ur. Vjekoslava Sanković Simčić. Sarajevo : Nacionalni komitet ICOMOS u Bosni i Hercegovini, elektronsko izdanje, 2016., 33-38. 2. Dervišević, Haris. "Islamska umjetnost u Austro-Ugarskom Carstvu: slučaj islamske kaligrafije u Bosni i Hercegovini", u: *SOPHOS : časopis mladih istraživača*, Br. 7 (2014). Sarajevo : Filozofski fakultet, ZINK - Znanstveno-istraživački inkubator, 2014., 91-110. 3. Yasin Hamid Safadi, *Islamic calligraphy* (Thames and Hudson, 1992.) (3. izd.) [1979.]; 4. Sheila S. Blair, *Islamic Calligraphy* (Edinburgh, Edinburgh University Press, 2008.). 5. Martin Lings, *Splendours of Qur'an Calligraphy & Illumination* (Liechtenstein, Thesaurus Islamicus Foundation; London, Thames & Hudson, 2005.)
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti				
Šifra/kod	FIL HUM 430	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Naučno mišljenje, spoznajni procesi i institucije u historiji umjetnosti: predmeti i područja istraživanja, problemi u istraživanju, problemi u prezentaciji, problemi u objavljivanju, zaštiti i tretiranju historijsko – umjetničkog naslijeđa. Konteksti istraživanja u historiji umjetnosti. Izvori za istraživanja u historiji umjetnosti. Tok i metodologija istraživanja u historiji umjetnosti				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata s osnovnim oblicima i principima stručnog i naučnog rada u području historije umjetnosti, te s razvojem i dosezima historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Cilj izučavanja predmeta predstavlja i upoznavanje s razvojem institucija i oblika i metodologije rada u području historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Poseban cilj predstavlja razvijanje etike u stručnom i naučnom radu.				
Ishodi učenja	Priprema pisane forme istraživanja za objavljivanje u području historije umjetnosti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Odeđivanje predmeta, predmetna područja historije umjetnosti**
3.	**Utvrđivanje predmeta, Utvrđivanje stanja skulptura i slika**
4.	**Forma, struktura, stil** **Sadržaj i smisao**
5.	**Djelo u kontekstu** **Umjetnost i društvo**
6.	**Feminizam i *Gender Studies***
7.	**New Art History** **Historija umjetnosti i srodne discipline**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Rad, metoda, djelo; Izbor teme** **Traganje za dokumentacijom**
10.	**Prikupljanje, organizacija i raspored prikupljene građe**
11.	**Redigovanje rukopisa** **Dokumentarna podloga rukopisa**
12.	**Stilske odlike** **Tehnička obrada**
13.	**Analize**
14.	**Analize**
15.	**Ponavljanje**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Referat	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Hans Belting, Heinrich Dilly, Wolfgang Kemp, Willibald Sauerländer, Martin Warnke (ur.), Uvod u povijest umjetnosti. Zagreb: Fraktura, 2007. [1986.] 2. The Art of Art History, ed. by D. Preziosi, Oxford History of Art, Oxford University Press, London, 2009. [1998.], 488-503. 3. Šamić, Midhat. *Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučno-istraživačkog rada*. *Opšti pristup*. Sarajevo, 1990. 4. Frederick Antal, „Remarks on the Method of Art History I“, u: *The Burlington Magazine*, 551/XCI, London, The Burlington Magazine Publications, (Feb., 1949), 49-52; 5. Frederick Antal, „Remarks on the Method of Art History II“, u: *The Burlington Magazine*, 552/XCI, London, The Burlington Magazine Publications, (Mar., 1949), 73-75. 6. John Murdoch, “Attribution and the Claim to Objectivity”, u: *International Journal of Cultural Property* (IJCP), 2/II, New York, Berlin, Walter de Gruyter & Co, 1993., 319-334. 7. Michael R. Orwicz, *Critical Discourse in the Formation of a Social History of Art: Anglo-American Response to Arnold Hauser*, u: *Oxford Art Journal* 2/VIII, Oxford: Oxford University Press, 1985., str. 52-62
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća				
Šifra/kod	FIL HUM 451	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2017/2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta biće stavljen akcent na islamsku kaligrafiju u Bosni i Hercegovini.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta izučavaju se antički urbanizam, pojava i razvoj refugija, te fortifikacijskih objekata od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka. Prati se razvoj antičkih naselja tipa Castellum, Oppidum, Municipium, Collonia, Canabae, Mansiones i Mutationes, te refugijalnih naselja (refugium). Poseban naglasak stavlja se na izučavanje razvoja naselja urbanih odlika od ranog do kasnog srednjeg vijeka, t.j. od gradova kao fortifikacijskih, rezidencijalnih i adiministrativnih objekata i središta do naselja urbanih odlika. U navedenom kontekstu proučava se razvoj naselja tipa trg, podgrađe, varoš i gradvaroš, odnosno razvoj naselja od predurbane, preko protourbane i rane urbane do pune urbane faze razvoja naselja. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju sadržaja, funkcija, struktura, topografije, tipologije i terminologije antičkih i srednjovjekovnih naselja, te njihovom prostornom rasporedu i gospodarskom razvoju. Značajna pažnja posvećuje se izučavanju društvenih struktura i				

	društvenih odnosa u navedenim naseljima. U završnom dijelu predavanja izučava se susret bosanskog kasnog srednjovjekovnog urbanog sistema s nadolazećim osmanskodobnim urbanim sistemom temeljenim na tradiciji islamskog povijesnog grada. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju naseobinskih, posebno urbanih, kontinuiteta i diskontinuiteta. U toku predavanja značajna pažnja posvećuje se izučavanju autohtonih tradicija starijih historijskih razdoblja od prahistorije (protohistorije), preko antike i srednjeg vijeka i prežicima tih tradicija unutar mlađih historijskih razdoblja.
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**URBANO NASLIJEĐE ANTIKE - OPĆE ODLIKE RAZVOJA I TIPOLOGIJA URBANIH NASELJA** Uvod. Historijski pregled. Prahistorijska gradina. Grčka kolonizacija na istočnom Jadranu. Rimska infiltracija u grčke kolonije. Rimska osvajanja.
2.	**Tipologija naselja:** *Castellum, Oppidum, Municipium, Collonia, Canabae, Mansiones, Mutationes*. Deurbanizacija u vrijeme kasne antike. *Refugia*. **PRIMJERI:** *AQUAE S..., ARDUBA, ARGENTARIA, BALOIE, BIGESTE, BISTUE NOVA, BISTUE VETUS, CASTRA, DELMINIUM (Delminion), DILUNTUM, DOMAVIA, HE(DUM?), IBISUA.*
3.	**PRIMJERI:** *JAJCE, LEUSABA, MUNICIPIUM MALVESIATIUM, PRAETORIUM, MUNICIPIUM RAETINIUM, RIS..., SALVIUM (*ili *Salvia?, Salviae), MUNICIPIUM SARZIATICUM (*hipot. *municipium Sardiatarum ?), SERVITIUM, SPLONUM.* **URBANO NASLIJEĐE SREDNJOVJEKOVNOG BOSANSKOG KRALJEVSTVA - OPĆE ODLIKE RAZVOJA I TIPOLOGIJA URBANIH NASELJA**
4.	**Određenje pojma/termina grad:** 1.1.a. Grad 1.1.b. Grad kao naselje fortifikacijskog tipa 1.1.c. Grad kao rezidencijalno sjedište feudalca: G(rez) i (ili) vladara 1.1.d. Grad kao rezidencijalno sjedište biskupa 1.1.e. Grad kao naselje čistog urbanog tipa 1.2. Dosadašnja istraživanja
5.	**URBANO NASLIJEĐE ANTIKE - OPĆE ODLIKE RAZVOJA I TIPOLOGIJA URBANIH NASELJA** Uvod. Historijski pregled. Prahistorijska gradina. Grčka kolonizacija na istočnom Jadranu. Rimska infiltracija u grčke kolonije. Rimska osvajanja.
6.	**Tipologija naselja:** *Castellum, Oppidum, Municipium, Collonia, Canabae, Mansiones, Mutationes*. Deurbanizacija u vrijeme kasne antike. *Refugia*. **PRIMJERI:** *AQUAE S..., ARDUBA, ARGENTARIA, BALOIE, BIGESTE, BISTUE NOVA, BISTUE VETUS, CASTRA, DELMINIUM (Delminion), DILUNTUM,*

	DOMAVIA, HE(DUM?), IBISUA.
7.	**PRIMJERI:** *JAJCE, LEUSABA, MUNICIPIUM MALVESIATIUM, PRAETORIUM, MUNICIPIUM RAETINIUM, RIS..., SALVIUM (*ili *Salvia?, Salviae), MUNICIPIUM SARZIATICUM (*hipot. *municipium Sardiatarum ?), SERVITIUM, SPLONUM.*
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	1.7. Naselja trgovaca i zanatlija: od trgovišta do varoši 1.8. Feudalčev dvor – rezidencija 1.9. Oblik grada 1.10. Tehnike gradnje 1.11. Organska i planska geneza naselja 1.12. Pravne regulacije i unutarnja autonomija naselja urbanog karaktera 1.13. Prisilni, odnosno nametnuti čin određenja položaja naselja urbanih odlika 1.14. Naseobinski tipovi
10.	1.15. Sadržaji urbanih naselja. 1.16. Funkcije urbanih naselja. 1.17. Struktura urbanih naselja. 1.18. Topografija urbanih naselja. 1.19. Društvene posljedice – pojava građanske klase i raslojavanje feudalnog društva. Pitanje postojanja urbanog nobiliteta. 1.20. Stranci u bosanskom gradu. Uloga i značaj Dubrovačke republike u poticanju i (ili) onemogućavanju razvoja urbanih naselja. 1.21. Bosanski grad u krizi 1.22. «Nestanak» (?) ili «preusmjer» razvoja bosanskog grada u 15. st.
11.	**KATALOG PROTOURBANIH I RANIH URBANIH NASELJA** 4.1. **Rudnici i naselja uz rudnike**: *Srebrenica, Olovo, Fojnica, Kreševo, Deževica* 4.2. **Podgrađa, trgovi i varoši.** 4.2.a. **Istočna Bosna:** *Zvornik, Prača - Trg vezan uz eksploataciju olova i srebra*
12.	4.2.b. **Srednja Bosna:** *Podvisoki, Tornik /(U)Tornik/, Kotorovci u Vrhbosni, Bulagaj u Vrhbosni, Blažuj u Vrhbosni, Hodidjed - selo (podgrađe?) i burgus (?), Trnovo, Četvrtkovište (Kladanj?), (Trg ?) Pazar Žrnovnica u nahiji Olovci, Kozograd kod Fojnice. Podgrađe, Dubrovnik – (Pod)Dubrovnik, Trgovište, lokalitet kraj Pareževića (kraj Kiseljaka), Panađurište, lokalitet kraj Visokog, Travnik, Borovica kraj Vareša, Vareš, Dubоštica kraj Vareša, Bobovac kraj Kaknja, (Kraljeva) Sutjeska kraj Kaknja, Kakanj, Zenica, Vranduk.* 4.2.c. **Zapadni dio srednje Bosne – Uskoplje i Rama** 4.2.c/1. *Oblast Uskoplje na gornjem tijeku rijeke Vrbas (područje kasnijeg osmanskodobnog naselja Gornji Vakuf*): *Vesela Straža, Susjed, Biograd (Prusac) - Kasniji osmanskodobni Akhisar, Prozor u Rami* 4.2.d. **Sjeverna Bosna - Usora i Soli:** *Doboj, Maglaj, Tešanj, Srebrenik, Soli (Salenes, Tuzla), Bijeljina - Četvrtkovište u župi Koraj u Posavlju (kasnije u nahiji Bijeljina), Teočak (tur. Telčak).*
13.	4.2.e. **Gornje Podrinje i Polimlje:** *Foča (Hoča, Hotča), Goražde, Ustikolina, Cernica kraj Ključa - okolina Gacka u Hercegovini, Ključ kod Gacka, Tjentište (karavanska stanica), Borač s podgrađem, Novi (=Novigrad) na Prači, Rogatica, Višegrad, Dobrun, Brodar, Soko (Sokolgrad u Pivi), Samobor, Novi kraj Goražda (= Novi »u Drini»), Kukan, Koznik, Ključ kod Gacka, Jeleč - grad, podgrađe i trg, Tođevac, Vratar na Čemernom (=Sutjeska)* 4.2.e/1. *Područje Višegrad – Bratunac (Srednje Podrinje):* Đurđevac *4.2.e/2. Polimlje*
14.	4.2.f. **Hum i Primorje:** *Konjic Grad Biograd* /G(fort)/ i *Podbiograd, Vrabač – Podvrabač,*

	Kom - Potkom(lje) , Črešnjevo - Potčrešnjevo, Bokševac, Mostar, Porim, Ljubuški, Blagaj - G(rez.), Počitelj, Novi u župi Luka , Vratar, Nevesinje, Vjenčac, Biograd, Trebinje, Gacko, Dabar, Bileća, Mičevac (Podmičevac), Drijeva (= Gabela), Novi (=Herceg Novi) - Danas u Boki Kotorskoj, Crna Gora, Sutorina, Klobuk.
15.	4.2.g. **Zapadna Bosna** 4.2.g/1. *Završje (Zapadne strane): Livno (Hlivno), Duvno (Dumno)* 4.2.g/2. Donji Kraji: *Jajce, Vinac, Sokol - Sokograd na Plivi, Zvečaj na Vrbasu, Ključ na Sani i Podključ, Kievac i selo Ki, Mrin (Mren), Tetumio, Glaž* G(fort) i *Srida* (locus)? i *Srida* (podgrađe).
16.	Ponavljanje
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminar	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralni pismeni ispit (30%), Završni usmeni ispit (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. **<u>NAPOMENA</u>**: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti napisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Andjelić, Pavao. "Trgovište, varoš i grad u srednjevjekovnoj Bosni (Prilog tipologiji naselja)". GZM N.S. (A) 18(1963), 179-194. Sarajevo. 2. Bojanovski, Ivo. »Bosna i Hercegovina u antičko doba.» Djela ANUBiH knj. LXVI, CBI knj. 6, Sarajevo, 1988. 3. Bojanovski, Ivo. "Doba Rimskog carstva (principat)". U: Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine. Tom 1. Sarajevo, 1988, 29-35. 4. Bublin, Mehmed. Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Developoment and the Years of Urbicide. [dvojezično bosanskoenglesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 5. Kojić, LJ. Stari balkanski gradovi, varoši i varošice. Izd. Institut za arhitekturu i urbanizam. Beograd, 1976. 6. Kovačević-Kojić, Desanka. Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države. Sarajevo, 1978. 7. Mušeta-Aščerić, Vesna. Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću. Između Istoka i Zapada. Sarajevo, 2005. 8. Pašalić, Esad. Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 1960. 9. Paškvalin, Veljko. "Doba kasne antike". U: Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine. Tom 1. Sarajevo, 1988, str. 36-40. 10. Urbano biće Bosne. Institut za istoriju i Međunarodni centar za mir. Sarajevo, 1995. Zbornik radova. 11. Zaninović, M. «Od gradine do castruma na području Delmata.» Odbrambeni sistemi u praistoriji i antici na tlu Jugoslavije = Materijali 22(1986), 163-169, Novi Sad. 12. Vego, Marko. Naselja bosanske srednjovjekovne države. Sarajevo, 1957.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UMJETNOST U BiH U 20.STOLJEĆU				
Šifra/kod	FIL HUM 321	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	PRVI, BA	Semestar	VI	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sci. Aida ABADŽIĆ HODŽIĆ, van prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2	seminar /	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Prilike, kretanja, ličnosti, pravci, stilovi u umjetnosti, arhitekturi i dizajnu u BiH u 20.stoljeću. Počeci moderniteta i prodori stilskih avangardi – umjetnost između dva svjetska rata – umjetnost 1950ih – modernizam i postmodernizam u bh. umjetnosti – savremena kretanja				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historijske, društvene i umjetničke prilike u BiH sredinom 19.og stoljeća (društvene i kulturne promjene u vrijeme *tanzimata*)
2.	Slikarstvo u BiH u drugoj pol. 19.st. Strani slikari na prostoru BiH. Značaj i uloga časopisa „Nada“ (1895-1903). Prve slikarske škole u BiH, gostujuće izložbe. Utemeljenje Muzeološkog društva i Zemaljskog muzeja
3.	Historicizam u arhitekturi BiH na prijelazu stoljeća. Evropska arhitektura predmetnog razdoblja. Pseudomaurski stil? Historicizam i orijentalizam
4.	Od historicizma ka secesiji u arhitekturi BiH – prvi dio
5.	Od historicizma ka secesiji u arhitekturi BiH. Bosanski slog. – drugi dio
6.	BH. slikari, grafičari i kipari na evropskim likovnim akademijama: simbolizam, secesija, plenerizam, akademizam. Pojava domaćih umjetnika
7.	BH slikari, grafičari i kipari - i refleksije evropskih avangardi?
8.	**POLUSEMESTRALNI ISPIT**
9.	Period između dva rata: Društvo umjetnika 1919-1923. Prva umjetnička kolonija u Blažuju. Likovna i kulturno-prosvjetna društva. Socijalna i angažirana umjetnost 20ih i 30ih godina 20.stoljeća. Prilike u evropskoj umjetnosti između dva rata.
10.	Umjetnost NOB. Soc-realizam. 1950e i 1960e u umjetnosti BiH – skulptura, slikarstvo, grafika. Otvaranje bh. umjetnosti ka kasnom modernizmu
11.	Slikarstvo Voje Dimitrijevića i Ismeta Mujezinovića
12.	BH. arhitektura nakon Drugog svjetskog rata
13.	Kulturno-umjetničke prilike sedme i osme decenije BH. grafika 1960ih i 70ih godina. Elementi postmoderniteta u bh. umjetnosti
14.	. Počeci vangalerijske umj.prakse i umjetnosti 1980ih
15.	

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40
2.	Završni ispit	50	50
3.	Prisustvo, aktivnost	10	10
4.			
5.			
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	

	Obavezna: 1. Grupa autora. *Umjetnost BiH 1984-1923* (Sarajevo,1978) *Umjetnost BiH 1924-1945* (Sarajevo, 1985) *Umjetnost BiH 1945-1974* (Sarajevo, 1975) *Umjetnost BiH 1974-1984* (Sarajevo, 1984) 2. Krzović, Ibrahim, *Arhitektura BiH 1878-1918.* (Sarajevo, 1987) 3. Štraus, Ivan, *99 arhitekata sarajevskog kruga 1930-1991*, (Sarajevo, 2010) 4. Abadžić Hodžić, Aida, *BH grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdeset godine 20. stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta,* (Sarajevo, 2011) 5. Abadžić Hodžić, Aida, *Selman Selmanagić i Bauhaus* (Sarajevo, 2014) ***Preporučena (dodatna):*** 1. Šamić, Jasna**,** *Pariz - Sarajevo 1900,* Media press, Sarajevo, 2001. 2. Krzović, Ibrahim (2004) *Arhitektura secesije u BiH.* Edicija „Kulturno naslijeđe". Sarajevo. 3. Dimitrijević, Branka, *Arhitekt Karl Parzik- vrijeme, život i djelo,* 2007. 4. Živorad Janković, *Muhamed Kadić*, ANUBiH, BI, Sarajevo 5. Vujković, Sarita**,** *U građanskom ogledalu: Identiteti žena bosanskohercegovačke građanske kulture (1878–1941),* MSU Banja Luka / KC Beograd, 2010. 6. Hozo, Dževad, *Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista,* Mostar, 1988.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IZVORI BH MODERNE U EVROPSKOM KONTEKSTU				
Šifra/kod	FIL HUM 523	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	DRUGI, MA	Semestar	X	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. sci. AIDA ABADŽIĆ HODŽIĆ, van.prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja : 2	seminar: 1	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost na prijelazu 19./20.stoljeća u Bosni i Hercegovini. Susreti kulturno-civilizacijskih krugova i smjena osmanske uprave A.-Ug administracijom. Vrijeme tanzimata. Modaliteti definiranja i razumijevanja pojma moderniteta u lokalnom kontekstu. Prvi bh umjetnici na evropskim likovnim akademijama. Refleksije evropskog moderniteta u likovnim umjetnostima, arhitekturi i urbanizmu BiH.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Period reformi kasnoosmanskog perioda (*tanzimat*) i počeci moderniteta: susret *a la turca* i *a la franga* u umjetnosti i kulturi u BiH**
2.	**Muzeološko društvo i Zemaljski muzej – uloga i značaj u evropskom naučnom i kulturnom prostoru**
3.	**Definiranje pojma avangardne umjetnosti na prostoru BiH početkom 20. stoljeća? Refleksije evropskih avangardi u jugoslavenskoj umjetnosti prve polovine 20. stoljeća-1.dio**
4.	**Refleksije evropskih avangardi u jugoslavenskoj umjetnosti prve polovine 20. stoljeća-2.dio**
5.	**Značaj časopisa u umjetničkoj i kulturnoj avangardi**
6.	**BH slikari na evropskim likovnim akademijama i začeci slikarskog moderniteta – 1.dio** **Načini razumijevanja i definiranja moderniteta**
7.	**BH slikari na evropskim likovnim akademijama i začeci slikarskog moderniteta – 2.dio**
8.	*Analiza odabranih tekstova*
9.	**Simbolična primjena neohistorijskih stilova u arhitekturi – usporedba: Beč-Sarajevo (specifičnosti)**
10.	**Pitanje *bosanskog sloga* u arhitekturi: stambena i reprezentativna arhitektura A-Ug.perioda**
11.	**Skulptura s početka 20.stoljeća i evropski kontekst**
12.	**BH grafika s početka 20.stoljeća**
13.	**Studenti Bauhausa s područja Kraljevine Jugoslavije – veze i utjecaji**

14.	**Refleksije evropskih avangardi u arhitekturi južnoslavenskih prostora u prvoj polovini 20. stoljeća**
15.	**Selman Selmanagić i Bauhaus**
16.	**Bh. arhitekti moderne između dva rata u kontekstu evropske arhitekture**
17.	Priprema za ispit – diskusije i analize Završni ispit za studente II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, Posjete tematskim izložbama i zbirkama, Analiza tekstova u periodici i stručnoj literaturi predmetnog razdoblja, Samostalno istraživanje studenata na odabrane teme iz fundusa arhiva/ instituta/galerija/muzeja/privatnih zbirki
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Završni ispit	50	50
2.	Samostalni rad studenata	30	30
3.	Prisustvo na nastavi, analiza tekstova	20	20
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna literatura:* *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1894-1923*, UGBiH, Sarajevo, 1978. MLADENOVIĆ, Ljubica: *Građansko slikarstvo u Bosni i Hercegovini u XIX* veku, Sarajevo, 1982. KRZOVIĆ, Ibrahim, *Arhitektura secesije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo publishing, 2004. KURTO, Nedžad, *Arhitektura BiH – razvoj bosanskog stila*, Sarajevo, 1998. HODŽIĆ ABADŽIĆ Aida, *Selman Selmanagić i Bauhaus*, Bošnjački Institut, Sarajevo, 2014. HODŽIĆ, ABADŽIĆ Aida, *Bosanskohercegovačka mapa 20. stoljeća* KZB 'Preporod'/CPU, Sarajevo, oktobar, 2003. (prvi dio) ŽMEGAČ, V., *Bečka moderna: povijest jedne kulture,* MH, Zagreb, 2012. SUBOTIĆ, Irina, GOLUBOVIĆ, Vida, *Zenit i avangarda 20ih godina*, Narodni muzej/Institut za književnost, Beograd, 1983.

	<u>Preporučena literatura:</u> BESAROVIĆ, Risto, *Iz kulturnog života u Sarajevu pod austro-ugarskom upravom*, V.Masleša, Sa, 1974. TODOROVA, Maria, *Imagining the Balkans*, Oxford University Press, NY, 2009. SPASOJEVIĆ, Borislav, *Arhitektura stambenih palata austrougarskog perioda u Sarajevu*, Rabic, Sarajevo, 1999. HODŽIĆ, Abadžić, Aida, *Kultura odijevanja u Bosni i Hercegovini na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće- uloga i značaj ilustracija i priloga u časopisu „Nada" (1895.-1903.)*, zbornik radova naučnog skupa „Odjeća kao simbol identiteta", Tehnički univerzitet, Bihać, 2011., str. 13-29. BOŽIĆ, Jelena, *Arhitekt Josip Vanacaš*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva RS, Istočno Sarajevo, 2006. HRASNICA, Mehmed, *Arhitekt Josip Pospišil – život i djelo*, Arhitektosnki fakultet, Sarajevo, 2002. SPARKS, Mary, *The Development of Austro-Hungarian Sarajevo 1878-1918: An Urban History*, Bloomsbury, London, 2014.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SAVREMENE TEME BH. UMJETNOSTI I REGIONALNI KONTEKST				
Šifra/kod	FIL HUM 524	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	Drugi, MA	Semestar	X	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. sci. AIDA ABADŽIĆ HODŽIĆ, van.prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2; seminar: 1; vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kulturna politika Jugoslavije. Ex-jugoslavenska umjetnost druge pol.20.stoljeća u kontekstu evropske umjetnosti: apstrakcija, enformel, novi mediji, konceptualna umjetnost. Ličnosti, pravci, tendencije, karakteristike, izložbeni projekti savremene bh likovne umjetnosti, arhitekture i dizajna. Analiza prilika na ex-Yu likovnom prostoru do 1990ih i nakon 1990ih. Umjetnici iz BiH na međunarodnoj savremenoj likovnoj sceni.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**SOCIJALISTIČKI MODERNIZAM U JUGOSLAVENSKOJ UMJETNOSTI?** **Kulturna politika ex-JU: između Istoka i Zapada**
2.	**POSLIJERATNA ARHITEKTURA – PRIMJER ZAGREBA, BEOGRADA, SARAJEVA**
3.	**GRUPA »EXAT 51« I NASLIJEĐE EVROPSKIH AVANGARDI**
4.	**REFLESKIJE ENFORMELA U BIH I JUGOSLAVENSKOJ UMJETNOSTI**
5.	**SKULPTURA U REGIJI NAKON DRUGOG SVJ.RATA**
6.	**APSTRAKTNA UMJETNOST U BIH I JUGOSLAVIJI**
7.	**RAZVOJ BH DIZAJNA NAKON DRUGOG SVJ.RATA**
8.	Analiza odabranih tekstova
9.	**POČECI VANGALERIJSKE UMJ.PRAKSE U BIH**
10.	**ZNAČAJ I DJELOVANJE SLOVENSKE GRUPE »OHO« - NAJAVA KONCEPTUALNE PRAKSE i BEOGRADSKA LIKOVNA SCENA 1970IH**
11.	**»NOVE TENDENCIJE«**
12.	**ELEMENTI POSTMODERNITETA U BH SLIKARSTVU, GRAFICI I ARHITEKTURI U KONTEKSTU EVROPSKE UMJ.POSTMODERNE**
13.	**ARHITEKTURA IVANA ŠTRAUSA**
14.	**ARHITEKTURA ZLATKA UGLJENA**
15.	**Umjetnička produkcija 1990ih u BiH**
16.	**Savremeni bh umjetnici na međunarodnoj sceni – odabrani primjeri**
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, Posjete tematskim izložbama i zbirkama, Analiza tekstova u periodici i stručnoj literaturi predmetnog razdoblja, Samostalno istraživanje studenata na odabrane teme iz fundusa arhiva/ instituta/galerija/muzeja/privatnih zbirki Priprema sem.rada/izlaganja
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	***Obavezna:*** *Impossible Histories: Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes and Post-avant-gardes in Yugoslavia 1918-1991*, (ur. Đurić Dubravka, Miško Šuvaković), The MIT Press, Cambridge and London, 2003. *Socijalizam i modernost, Umjetnost, kultura, politika 1950.-1974.*, Muzej suvremene umjetnosti/Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 2012. (Kolešnik, Ljiljana, ur.) *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1945-1974*, UGBiH, Sarajevo, 1974. *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1974-1984*, UGBiH, Sarajevo, 1984. NEIDHARDTt, Juraj; GRABRIJAN, Dušan, *Arhitektura Bosne i Hercegovine i put u suvremeno*, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1957. ABADŽIĆ HODŽIĆ, Aida, *Bosanskohercegovačka grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdesete godine 20.stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta,* Tugra, Sarajevo, 2011. *Nova umjetnička praksa u Jugoslaviji 1966-1978*, GSU, Zagreb, 1978. ŠTRAUS, Ivan, *Petnaest godina bosanskohercegovačke arhitekture: prilog za istoriju arhitekture Jugoslavije,* "Svjetlost", Akademija nauka i umjetnosti BiH, Sarajevo, 1987. ***Dodatna literatura:*** DIMITRIJEVIĆ, Nena, *Gorgona - umjetnost kao način postojanja*, GSU, Zagreb, 1977. *EXAT 51 i Nove tendencije,* MSU, Zagreb, 2001. BERNIK, Stane, *Zlatko Ugljen,* Međunarodna galerija portreta, Tuzla, 2002. SALIHOVIĆ, Hamdija, *Arhitektura – stvaralačka sinteza: tradicionalno-savremeno,* Sarajevo, 2010.

	SARAJEVSKA DOKUMENTA 1987, 1989, CA, Sarajevo Sarajevski memento 92-95, Ministarstvo kulture i sporta kantona Sarajevo, 1997. *Dekada dizajna - dizajn u BiH,* ULUPUBiH, 2009.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historijske avangarde i neoavangarde				
Šifra/kod	FIL HUM 411	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__1_____; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se prvo bavi definicijom avangade, pitanjem terminologije — odnosom avangarde i modernizma, zatim Peter Bürgerovom teorijom avangarde u odnosu na izvorno definiranje termina, kao i odnosom marksizma i avangarde, avangarde i masovne kulture – da bi se studenti kasnije upoznavali sa manifestacijama avangarde i neoavangarde u slikarstvu, skulpturi, arhitekturi i dizajnu, videoartu, performansu i fotografiji od sredine prve decenije dvadesetog stoljeća do kraja 1960-ih. Predavanja obuhvataju umjetničke pokrete kao što su: ekspresionizam, kubizam, futurizam, konstruktivizam, dadaizam, nadrealizam, De Stijl i Bauhaus arhitekturu, pop art, novi realizam, situacionističku internacionalu, Fluxus, konceptualnu umjetnost, bečki akcionizam. Kroz nekoliko predavanja studenti će se upoznati i sa recentijim derivatima termina avangarda kao što su "postavangarda" ili "retroavangarda" u odnosu na umjetnost od 1980-ih godina do danas.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz kolegij Historijske avangarde i neoavangarde studenti stiču znanja o teorijskim definicijama i pristupima vezanim za termin "avangarda" (i njegove izvedenice tzv. "neoavangarda" i "postavangarda") odnosno o okvirima koje ovaj termin uspostavlja za diskusiju umjetničkih pokreta, inovacija i manifestacija kako u umjetnosti, tako i u fotografiji, videoumjetnosti, performansu, arhitekturi i dizajnu. Studenti će se prvo upoznati s protagonistima, djelima, međusobnim				

	vezama i društvenim kontekstom avangardnih pokreta prve polovice dvadesetog stoljeća da bi kasnije razumjeli pojam neoavangarde, odnosno manifestacije historijskih avangardi na umjetnost 1950-ih i 1960-ih godina. Cilj rada na seminarima je sticanje sposobnosti kritičke analize najznačajnijih teorijskih tekstova o avangardi, kao i tekstova protagonista avangardnih pokreta, njihovih teorijskih eksplikacija, deklaracija, manifesta i programskih načela, koji su relevantni za razumijevanje avangardnih nastojanja. Studenti će se upoznati sa historijskim odnosno teorijskim korištenjem termina avangarda i onim što ga razlikuje od modernizma.
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da usvoje novu terminologiju, da razumiju nove umjetničke pristupe, kao i da se osposobe da mogu kritički promišljati (kroz okvir relevantne teorije).

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Avangarda/modernizam: pitanja terminologije
2.	Peter Bürger i definicije avangarde
3.	Polemika oko Picassovih kolaža: avangarda ili ne?
4.	Futurizam kao destruktivna avangarda
5.	Ruska avangardna umjetnost u društveno-političkom kontekstu
6.	Bauhaus i avangarda između dva rata
7.	Dadaizam i nadrealizam
8.	Provjera znanja studenata
9.	Odnos avangarde i masovne kulture (Greenberg, Huyssen)
10.	Veza historijske avangarde i neoavangarde
11.	Povratak readymade, pojam parodije i citatnosti u umjetnosti 1960tih

12.	Guy Debord i situacionistička internacionala
13.	Neoavangarda i kulturna industrija: Buchlochova kritika novog realizma
14.	Status umjetničkog djela (konceptualna »dematerijalizacija« i instucionalna kritika)
15.	Neoavangarda i slikarstvo
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi 20%	20	20%
2.	Seminarski rad 20%	20	20%
3.	Polusemestralni ispit 20%	20	20%
4.	Završni ispit 40%	40	40%
	Ukupno: ___100___bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivno sudjelovanje na nastavi
  Kritičko iščitavanje teorijskih tekstova kroz interaktivni pristup i diskusiju
- Prezentacija (10 minuta) teme i metodologije izrade seminarskog rada
- Seminarski rad (10-15 stranica) na temu koju student samostalno bira
- Usmena provjera znanja

	Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bürger, Peter (1998) Teorija Avangarde. Beograd, Narodna knjiga. 2. Buchloh, Benjamin (2000) Neo-Avantgarde and Culture Industry: Essays on Europan andAmerican Art from 1955 to 1975. Cambridge, MA: MIT Press. (odabrani eseji) 3. Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism (2004) Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H.(ur.) London: Themes and Hudson. (odabrana poglavlja) 4. Art of the Avant-Gardes (2004) S. Edwards i P.Wood (ur.) Yale University Press. 5. Zbornik teorijskih tekstova, deklaracija, manifesta.
	Dodatna 1. Krauss, Rosalind (1985) The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths, Cambridge, MA and London: MIT Press. 2. Neo Avant-Garde (2006) David Hopkins (ur.) Amsterdam, New York: Rodopi. 3. Greenberg, Clement (1986) The Collected Essays and Criticism, Volume 1: Perceptions and Judgments, 1939-1944. John O Brian (ur.) Chicago, The University of Chicago Press. 4. Grej, Kamila (1978) Ruski umetnički eksperiment. Beograd, Svet umetnosti. 5. Foster, Hal (1996) The Return of the Real.Cambridge, The MIT Press.
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Muzejska teorija i praksa				
Šifra/kod	FIL HUM 540	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__1_____; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenta sa osnovama muzejske teorije i prakse u kontekstu muzeja umjetnosti. Teorijski dio nastave bavi se pitanjima savremene muzeološke misli, odnosom sa historijom i teorijom umjetnosti, kulturalnim studijima, filozofijom i drugim srodnim disciplinama. Studenti će se upoznati s temama kao što su: "muzej umjetnosti kao ritual;" Foucault efekat u muzejskim studijama; spektakularizacija muzejske arhitekture, stalnih postavki i izložbi (fenomen *blockbuster* izložbi); muzej umjetnosti kao tržni centar; razvoj muzeja u odnosu na kreativne ekonomije i ekonomije zasnovane na znanju. Kolegij će se baviti i pitanjima društvene uloge i funkcije muzeja: na koji način muzej preuzima odgovornost javne istraživačke, izlagačke i edukativne ustanove. Praktični dio nastave za školsku 2017/2018 godinu fokusirati će se na pristupe i metode interpretacije muzejskih zbirki, uključujući i inovativne pristupe kao što je i *digital storytelling.*				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je kolegija upoznati studente sa specifičnim funkcijama djelatnosti u muzejima umjetnosti, od izlagačke, edukativne, konzervatorske, do menadžmenta muzejskih kolekcija (obrada, katalogizacija, deponovanje, pakovanje, izvoz umjetničkih djela), odnosa s javnošću i marketinga u muzeju. Kroz praktično iskustvo (vježbe), koje će se organizirati u prostorijama muzeja, studentima će se omogućiti da primjenjuju teorijska znanja na konkretnim praktičnim zadacima.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumiju osnovne aspekte muzejskog rada, kao i da se osposobe da mogu kritički promišljati status, poziciju i djelovanje muzeja u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom i kulturnom kontekstu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Misija i funkcija muzeja: teorijska razmatranja
2.	Prikupljanje i izlaganje (historijski pregled) i kritički osvrt na recentniju muzejsku praksu
3.	Savremeni pristupi pri koncepciji stalnih muzejskih postavki
4.	Definiranje projekata za praktični dio nastave
5.	Komercijalizacija muzeja: muzej kao *shopping centar*, arhitektura spektakla, *blockbuster* izložbe
6.	Javna uloga i funkcija muzeja: Odnos prema društvenoj zajednici
7.	Muzeji i publika: Istraživanje muzejske publike i evaluacija programskih aktivnosti
8.	Provjera znanja studenata
9.	Izazovi muzejske edukacije
10.	Tipovi obrazovnih programa u muzejima umjetnosti
11.	Foucault efekt u muzejskim studijama
12.	Od kritike muzejskih institucija do instucionalizacije kritike
13.	Problem funkcioniranja muzeja u BiH: analiza studija slučaja
14.	Restitucija i repatrijacija: pitanja povrata umjetnina u Bosni i Hercegovini
15.	Praktični dio nastave: prezentacije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija Praktična nastava u muzeju
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Aktivnost na nastavi — 20 — 20% 2. Izvještaj o praktičnom radu — 20 — 20% 3. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 4. Završni ispit — 40 — 40% Ukupno: ___100___bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivno sudjelovanje na nastavi Kritičko iščitavanje teorijskih tekstova kroz interaktivni pristup i diskusiju • Prezentacija (10 minuta) praktičnog zadatka i metodologije njegove izrade • Izvještaj o praktičnom radu (10 stranica) • Usmena provjera znanja Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1.Art and its Publics (2003) McClellan, Andrew.(ur.), Malden, Ma: Blackwell Pub. (odabrana poglavlja) 2. Grasping the World: the Idea of the Museum (2004) D. Preziosi, C. Farago (ur.) Aldershot: Ashgate Publishing Company (odabrana poglavlja) 3. Hein, George (2000) Museum in Transition: A Philosophical Perspective Washington, London: Smithsonian Institution Press. 4. Mandić, Asja (2014) Izazovi muzejske edukacije. Sarajevo: Dobra knjiga. 5. McClellan, Andrew (2008) The Art Museum: From Boulée to Bilbao. Berkley, CA, London: University of California Press. 6. Savremena umetnost i muzej: kritika političke ekonomije umetnosti (2013) Stojanović, Jelena (ur.) Beograd: Muzej savremene umetnosti. 7. Zbornik tekstova
	Dodatna 1. Belcher, Michael (1991) Exhibitions in Museums. Washington DC: Smithsonian Institutions Press 2. Grinder, Alison, McCoy, Sue (1985) The Good Guide: A Sourcebook for Interpreters, Docents, and Tour Guides.Scottsdale, Arizona: Ironwood Press. 3. Hein, George (1998) Learning in the Museum London, New York: Routledge. 4. Serota, Nicholas (1996) Experience or Interpretation: The Dilemma of Museums of Modern Art. Lodon: Thames and Hudson. 5. Weil, Stephen (2002) Making Museums Matter. Washington and London: Smithsonian Institution Press.
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Muzeologija				
Šifra/kod	FIL HUM 540	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__1_____; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Određenje pojma i predmeta istraživanja. Historijski pregled razvitka muzeja i galerija. Muzeologija i muzeografija. Tipovi muzeja. Muzejska uloga i funkcija. Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata (naglasak je na umjetničkim djelima). Čuvanje, rastauracija i preventivna konzervacija umjetničkih djela. Edukativna djelatnost muzeja i odnos s publikom. Izložba kao medij komunikacije, tipovi izložbi, evaluacija, edukativna animacija. Spektakularizacija muzeja: muzej kao shopping centar, *blockbuster* izložbe, Bilbao efekat i senzacionalna arhitektura. Posjeta muzeju i galeriji u cilju upoznavanja sa praktičnim aspektima muzejskog djelovanja, kao i izazovima rada u muzejskim, galerijskim i uopće kulturnim institucijama u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente s osnovnom muzeološkom terminologijom i temama prisutnim u savremenoj muzeologiji. Kolegij će se baviti i aktuelnim pitanjima sa kojim se susreću muzeji danas (spektakularizacija muzejskih postavki i izložbi, korporacijsko sponzorstvo, pitanja restitucije i repatrijacije...). Kroz posjete muzejima i galerijama studenti će se upoznati s praktičnim aspektima muzejskog rada.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da usvoje novu terminologiju, da razumiju osnovne aspekte muzejske djelatnosti, kao i da se osposobe da kritički promišljaju položaj,				

	status i načine djelovanja muzejskih insitucija u kompleksnom bosanskohercegovačkom društveno, političkom i kulturnom okruženju.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod: muzej, muzeologija, muzeografija
2.	Od kabineta čudesa do prvih javnih muzeja: historijski pregled razvitka muzeja i galerija
3.	Muzejska funkcije
4.	Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata
5.	Čuvanje, restauracija i preventivna konzervacija umjetničkih djela.
6.	Izložba kao medij komunikacije: tipovi izložbi
7.	Muzeji i publika
8.	Provjera znanja studenata
9.	Definicija obrazovne funkcije muzeja i njena uloga u savremenom društvu
10.	Znanstvena funkcija muzeja
11.	Muzejska arhitektura
12.	Restitucija i repatrijacija
13.	Spektakularizacija muzeja i fenomen *blockbuster* izložbi
14.	Upravljanje muzejskim zbirkama
15.	Pitanje statusa, pozicije i organizacije muzejskih ustanova u Bosni i Hercegovini

16.	
17.	Završni ispit za studente I. I II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija Posjete muzejima i galerijama
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10%
2.	Seminar	30	30%
3.	Polusemestralni ispit	30	30%
4.	Završni ispit	30	30%
	Ukupno: ___100___bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Pismena provjera znanja (test) za polusemestralnu provjeru znanja i završni ispit
- Prezentacija (20 minuta) na zadatu temu
- Aktivno sudjelovanje na nastavi

Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Gob, A., Drouguet N. (2007) Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice. Zagreb: Antibarbarus 2. Maroević, Ivo (1993) Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije. 3. McClellan, Andrew (2007) The Art Museum: From Boulee to Bilbao. Berkeley,CA, London: University of California Press (odabrana poglavlja). 4. Muzeji i publika (2005) Žilber, Klod (ur.) Beograd: Clio. (str. 5-33). 5. Zbornik tekstova
	Dodatna 1. The Educational Role of the Museum (2001) Hooper-Greenhil, Eilean, (ur). London, New York: Routledge. 2. The New Museology (2000) Vergo, Peter (ur). London, Reaktion Book. 3. Muzeji koji privlače pažnju (2010) Oliva, A. Bonito (ur.) Beograd, Clio
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Katedra za historiju umjetnosti</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Umjetnost renesanse i baroka</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL HUM 217</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2017/2018.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, hrvatski, srpski, engleski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. sc. Danko Šourek</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. sc. Haris Dervišević</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 131
E-mail:
haris.dervisevic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 250</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Pon. 10:00-13:00
Čet. 10:00-12:00</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja: 3 seminar: 1 vježbe: 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kolegij daje pregled stilskih mijena, umjetničkih pojava, protagonista među umjetnicima I naručiteljima u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u svjetskoj - evropskoj umjetnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Saznati relevantne činjenice o protagonistima (umjetnicima, traktatistima i naručiteljima) i o stilskoj periodizaciji u slikarstvu, skulpturi, grafici i artes minores u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u evropskoj baštini.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Kompetencije: prepoznavanje stilskih formacija, interpretacija odabranih djela i pojava u vrijeme renesanse i baroka i drugih stilskih pravaca od XV do XVIII stoljeća.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u umjetnost renesanse Kiparstvo rane renesanse Arhitektura rane renesanse I
2.	Slikarstvo rane renesanse u Firenzi (od Masaccia do Castagna) Renesansni kipari drugoga i trećega naraštaja (oko polovice *Quattrocenta* i u drugoj polovici stoljeća)
3.	Renesansni slikari druge polovice *Quattrocenta* Renesansno slikarstvo u Padovi i Veneciji Arhitektura rane renesanse II
4.	Naraštaj visoke (klasične) renesanse. Visoka renesansa u Veneciji – slikarstvo i skulptura Cvjetno doba renesanse u arhitekturi
5.	Manirizam; tradicija Leonarda i Michelangela u firentinskoj umjetnosti između kontinuiteta, antiklasičnih tendencija i manirističke inovacije, venecijanski manirizam, Tridentski sabor i internacionalni manirizam
6.	Nizozemske slikarske škole u XV. i XVI. stoljeću
7.	Renesansa u Njemačkoj Renesansa u Francuskoj
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Teorija baroka; »Revolucija stila oko 1600.«; zidno slikarstvo i barokni iluzionizam
10.	Skulptura u Rimu u XVII. stoljeću Barokna arhitektura Italije
11.	Španjolske i flamanske slikarske škole XVII. stoljeća – *el Siglo de Oro* Kiparstvo baroka u Španiji
12.	Nizozemske slikarske škole XVII. stoljeća – *de Gouden Eeuw*
13.	Francuska XVII. stoljeće – le Grand Siècle, slikarstvo i kiparstvo Arhitektura XVII stoljeća u Francuskoj
14.	*Settecento* (XVIII. stoljeće) u različitim europskim školama: kasnobarokni manirizam, kasnobarokni klasicizam. Rococo.
15.	Arhitektura Austrije Njemačke i Češke u XVII i XVIII. stoljeću Venecijansko slikarstvo XVII i XVIII stoljeća
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td></td><td>35%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>35%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td></td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Seminarski rad i prezentacija</td><td></td><td>20%</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Janson, Horst Waldemar, Anthony F. Janson (2003) *Povijest umjetnosti*. Dopunjeno izdanje. Varaždin, Stanek. [prema djelu H. W. Jansona Povijest umjetnosti /History of art: a survey of the major visual arts from the dawn of history to the present day, prvo izdanje 1962.] 2. Hartt, Frederik, David G. Wilkins (1995) *History of Italian Renaissance Art*. H. N. Abrams. 3. Murray, Peter & Linda (1995) *The art of the renaissance*. London, Thames and Hudson. 4. Murray, Linda (2003) *The high renaissance and mannerism*: Italy, the North and Spain, 1500-1600. London, Thames & Hudson 5. Bazin, Germain (1966) *Barok i rokoko*. Beograd, Jugoslavija. 6. Held, Julius, Posner, Donald (1971) *17th and 18th century art : baroque painting, sculpture, architecture*, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall; New York: H. N. Abrams, 7. *Baroque, architecture, sculpture, painting* (priredio R. Tolman) (2004) Köln, Tandem Verlag GmbH.
	Dodatna 1. Blunt, Anthony (2004) *Umetnička teorija u Italiji 1450-1600*. Beograd, Clio. 2. Vasari, Giorgio (2000) *Životi slavnih slikara, vajara i arhitekata*. Beograd, Libretto, NE&BO. 3. Wölfflin, Heinrich (1969) *Klasična umjetnost. Zagreb, Matica hrvatska*. [Prijevod djela: Die klasische Kunst: eine Einfuehrung in die italienische Renaissance, prvo izdanje 1899.] 4. Venturi, Lionello (1957) *Od Giotta do Chagala*. Zagreb, Mladost. 5. Repanić-Braun, Mirjana (2004) *Barokno slikarstvo u hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda*. Zagreb : Institut za povijest umjetnosti, Hrvatska franjevačka privincija sv. Ćirila i Metoda. 6. Cvetnić Sanja (2011) *Barokni defter: studije o likovnim djelima iz XVII . i XVIII . stoljeća u Bosni i Hercegovini*. Zagreb, Leykam international.
Napomene	